

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP. 410.006.03.2018

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/018 – Inwestycje w moce wytwórcze energii elektrycznej w latach 2012-2018
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Adam Kazimierczuk, gł. specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KGP/77/2018 z 31 sierpnia 2018 r. (dowód, akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o., Świerże Górne, al. Józefa Zielińskiego 1, 26-900 Kozienice
Kierownik jednostki kontrolowanej	Antoni Józwowicz, Prezes Zarządu od 4 czerwca 2018 r. ¹ (dowód: akta kontroli str. 1513-1516)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia² pozytywnie przygotowanie i realizację budowy nowego bloku energetycznego na parametry nadkrytyczne o mocy 1000 MWe netto w ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. w Świerżach Górnych³. Występujące opóźnienie w realizacji inwestycji w porównaniu do pierwotnej daty ujętej w harmonogramie realizacji kontraktu – o niespełna pięć miesięcy – było skutkiem wystąpienia przyczyn niezależnych od Spółki oraz wykonawcy.

W trakcie funkcjonowania przez ponad rok (od 19 grudnia 2017 r.) nowego bloku energetycznego osiągnięte zostały założone parametry w zakresie produkcji energii elektrycznej, osiągniętej sprawności bloku, jego dyspozycyjności i spełniania warunków środowiskowych w zakresie wielkości maksymalnych emisji tlenków siarki i azotu, CO₂ oraz pyłów.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W celu rozbudowy mocy wytwórczych z zastosowaniem najnowocześniejszych technologii węglowych, ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. przygotowała i przeprowadziła⁴ proces inwestycyjny związany z budową nowego bloku energetycznego (Blok 11), uzyskując wymagane zgody korporacyjne, wpisując się w obowiązujące strategie, najpierw Elektrowni „Kozienice” SA, a następnie Grupy

¹ Wcześniej: Krzysztof Figat, Prezes Zarządu od 17 października 2016 r. do 24 maja 2018 r., Dawid Klimczak, p.o. Prezesa Zarządu od 12 sierpnia 2016 r. do 16 października 2016 r., Waclaw Bilnicki, Prezes Zarządu od 14 marca 2016 r. do 12 sierpnia 2016 r., Krzysztof Sadowski, Prezes Zarządu od 21 czerwca 2013 r. do 13 marca 2016 r., Andrzej Schroeder, Prezes Zarządu od 22 lutego 2013 r. do 21 czerwca 2013 r., W okresie od 20 lutego 2013 r. do 21 lutego 2013 r. stanowisko Prezesa Zarządu było nieobsadzone (w skład Zarządu wchodziłi Wiceprezes Zarządu Stanisław Potyra i Wiceprezes Zarządu Renata Czech), Krzysztof Zborowski, Prezes Zarządu od 1 stycznia 2012 r. do 19 lutego 2013 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ W dniu 25 maja 2012 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy dokonał wpisu do KRS polegającego na zmianie dotychczasowej nazwy Elektrowni „Kozienice” SA na ENEA Wytwarzanie SA; w dniu 15 października 2014 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę o przekształceniu spółki akcyjnej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. Dalej również: zamawiający, inwestor, Spółka.

⁴ Proces rozpoczęty w 2007 r. w Elektrowni „Kozienice” SA, która następnie, w celu budowy nowego bloku energetycznego o mocy 1000 MW, założyła ze spółką ENEA SA spółkę celową pod nazwą „Kozienice II” Sp. z o.o. (udziałowcy Elektrownia „Kozienice” SA – 70% i ENEA SA – 30%). Kolejnym etapem było inkorporowanie spółki celowej do spółki Elektrownia „Kozienice” SA, następnie zmiana nazwy spółki na ENEA Wytwarzanie SA i ostatecznie na ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o.

Kapitałowej ENEA SA. Zachowując zasady równego traktowania i konkurencyjności dokonała wyboru wykonawcy inwestycji i inżyniera kontraktu. W przeprowadzonym sektorowym zamówieniu publicznym w trybie negocjacji z ogłoszeniem, kryteria jakie zostały określone przy wyborze wykonawcy dotyczyły ceny ofertowej (waga 70%), gwarantowanej sprawności netto bloku energetycznego (20%), zwwyżki mocy powyżej mocy minimalnej (5%) i okresu realizacji bloku (5%). Przeprowadzony na podstawie tych kryteriów wybór wykonawcy był właściwy – blok energetyczny został zrealizowany, dokonane zostały wymagane odbiory techniczne i uzyskano zgody administracyjne na funkcjonowanie bloku 11, który pracuje zgodnie z założonymi parametrami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Według stanu na dzień zakończenia kontroli (18 stycznia 2019 r.) ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. wchodziła w skład Grupy Kapitałowej ENEA, a jedynym udziałowcem Spółki, posiadającym 100% udziałów była ENEA SA. Zarządzana przez Spółkę elektrownia w Świerżach Górnych k/Kozienic była największym w Polsce producentem energii elektrycznej z węgla kamiennego⁵, dostarczając 13% energii produkowanej w Polsce. Elektrownia posiadała 10 wysokosprawnych bloków energetycznych⁶ na parametry podkrytyczne o łącznej mocy osiągalnej 2 941 MW (osiem bloków o mocy nominalnej 200 MW i mocy osiągalnej 228 MW, w tym jeden 225 MW, i dwa bloki o mocy nominalnej 500 MW i mocy osiągalnej 560 MW) oraz przekazany do eksploatacji w dniu 19 grudnia 2017 r. nowy blok energetyczny nr 11 na parametry nadkrytyczne o mocy brutto 1075 MW. Razem moc osiągalna jednostek wytwórczych energii elektrycznej w ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. w Świerżach Górnych wynosi 4016 MW.

1. Planowanie inwestycji

Opis stanu
faktycznego

Główną przesłanką do rozpoczęcia w 2007 r. prac koncepcyjnych budowy nowego bloku energetycznego w Elektrowni „Kozienice” była konieczność dostosowania strategii rozwoju w celu sprostania konkurencji na rynku zarówno w zakresie sprawności i niezawodności wytwarzania energii elektrycznej jak i wymaganiom ekologicznym. Istotnymi przesłankami były również prognozowane zwiększenie zapotrzebowania na energię elektryczną w Polsce o 2,5-3% rocznie, przewidywany deficyt mocy w krajowym systemie energetycznym po 2015 r. oraz fakt, że czas pracy większości jednostek 200 MW funkcjonujących w elektrowni przekraczał 200 tys. godzin. Według wyjaśnień⁷ Spółki propozycja budowy bloku (a w perspektywie następnych) wpisuje się w zakres celów *Rządowego Programu dla Energetyki do roku 2025*, umożliwia utrzymanie wielkości produkcji energii elektrycznej na tym samym poziomie po przewidywanych sukcesywnych odstawieniach bloków 200 MW, a z uwagi na przewidywany wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną, nowy blok powinien znaleźć swoje miejsce na rynku energii elektrycznej w Polsce⁸ i zgodnie z informacjami uzyskanymi w PSE dotyczącymi możliwości

⁵ Węgiel kamienny dostarczany jest przede wszystkim (według SiZW około 70%) z firmy Lubelski Węgiel Bogdanka SA. Zakupy paliwa dokonywane były przy współpracy z firmą ENEA Trading Sp. z o.o., która opracowuje Plany Zakupu Paliw Produkcyjnych.

⁶ Bloki oddane do eksploatacji w latach siedemdziesiątych ub. wieku. Po dokonanych w latach 2014-2018 modernizacjach odtworzeniowych i montażu instalacji SCR (katalitycznego odazotowania spalin), planowany termin wyłączenia bloków 1-8 określony został na lata 2030-2033, a bloków 9-10 na lata 2041-2042.

⁷ Protokół przekazania dokumentacji z dnia 14 września 2018 r. podpisany z upoważnienia Prezesa Zarządu Enea Wytwarzanie przez Dyrektora Pionu Inżyniera Gwarancyjnego Bloku 11.

⁸ W oparciu o przepisy ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne* (Dz.U. z 2017 r. poz. 220).

wyprowadzenia dodatkowej mocy z nowego bloku, doskonale wpisuje się w Krajowy System Przesyłowy.

Projekt Bloku 11 charakteryzował się wysoką sprawnością wytwarzania energii elektrycznej (sprawność netto około 46%), spełnianiem poziomów emisji BAT ostrzejszych niż aktualnie obowiązujące w Polsce (emisja SO₂ i NO_x poniżej 100mg/Nm³) oraz pracą z obciążeniem bliskim nominalnemu z wysokim stopniem wykorzystania zdolności wytwórczych (7500 h/rok).

Podsumowaniem akceptacji wstępnych prac nad założeniami dla opracowania koncepcji budowy nowego bloku energetycznego było zatwierdzenie⁹ przez Zarząd Elektrowni „Kozienice” SA protokołu¹⁰ z dnia 12 września 2007 r. Zespołu Technicznego¹¹ oraz zatwierdzenie *Wstępnego Harmonogramu Dyrektywnego budowy nowego bloku energetycznego na parametry nadkrytyczne o mocy 1000 MW* w Elektrowni „Kozienice” SA¹², zgodnie z którym planowana realizacja inwestycji, po uzyskaniu niezbędnych decyzji i pozwoleń, rozpocznie się w 2011 r. (do 2015 r.).

(akta kontroli str. 10, 12, 15, 37, 41, 44-53, 70, 78-87)

W ramach zleconej umową nr CRU/P/5797/2007/DR/RS z 31 sierpnia 2007 r. pracy *Analiza opłacalności budowy nowej mocy wytwórczych w Elektrowni Kozienice* Instytut Elektroenergetyki Politechniki Poznańskiej opracował w październiku 2007 r. *Strategię rozwoju oraz zamierzenia inwestycyjne w elektrowni Kozienice*. W analizie tej podkreślono, że w *Polityce energetycznej Polski do roku 2025* za jeden z najważniejszych priorytetów i kierunków działań przyjęto kształtowanie zrównoważonej struktury paliw pierwotnych, z uwzględnieniem wykorzystania naturalnej przewagi w zakresie zasobów węgla oraz zmniejszenia obciążenia środowiska przyrodniczego. W związku z tym, w powyższym opracowaniu Instytutu Elektroenergetyki ujęte zostały priorytetowe kierunki działań dla elektrowni Kozienice w zakresie budowy nowych źródeł energii w zakresie m.in. udziału w pokrywaniu wzrastającego zapotrzebowania na energię elektryczną (zastępowanie wycofywanych z eksploatacji starych źródeł wytwarzania energii elektrycznej nowoczesnymi jednostkami, wykorzystującymi wysoko sprawne technologie spalania węgla na poziomie maksymalnie możliwym ze względu na wymagania ekologiczne), zwiększenia sprawności wytwarzania energii elektrycznej (stosowanie wysoko sprawnych bloków energetycznych opalanych węglem na nadkrytyczne parametry pary), zmniejszenia oddziaływania na środowisko naturalne (stosowanie czystych technologii węglowych umożliwiających dotrzymanie norm ochrony środowiska). Te kierunki działań związane są z planami inwestycyjnymi Elektrowni Kozienice do których należały między innymi modernizacja istniejących bloków (w tym wymiana kotła bloku 1 umożliwiającego spalanie biomasy z węglem), wprowadzenie w 2016 r. nowego bloku o mocy 1000 MW na nadkrytyczne parametry pary oraz wprowadzenie po 2020 r. nowej jednostki o mocy 1000 MW

⁹ Uchwała Nr 1166/IV/2007 z dnia 13 września 2007 r.

¹⁰ Przedstawiona w Protokole analiza i założenia projektu inwestycyjnego – opracowane wspólnie z pracownikami Biura Studiów i Projektów Energetycznych „Energoprojekt-Warszawa” SA, którzy zgodnie z postanowieniami umowy nr W-1713 z dnia 16 kwietnia 2007 r. przedstawili do akceptacji Radzie Technicznej Elektrowni „Kozienice” SA pierwszą część opracowania *„Analiza (prace przedinwestycyjne) dotycząca budowy nowego bloku energetycznego w Elektrowni „Kozienice” SA*”, w której przy przyjętych założeniach (koszty 4,6 mld zł, uruchomienie w 2016 r.) zwrot kapitału zawarty jest pomiędzy 10 a 15% a wskaźnik IRR ocenia się powyżej 10%.

¹¹ Zespół Techniczny powołany Poleceniem Służbowym Nr 1/07 z dnia 21 lutego 2007 r. Prezesa Zarządu – Dyrektora Naczelnego Elektrowni „Kozienice” SA w sprawie *przygotowania założeń dla opracowania koncepcji budowy nowego bloku energetycznego w Elektrowni „Kozienice” SA*.

¹² Wraz z jego aktualizacją zatwierdzoną uchwałą nr 1989/IV/2008 Zarządu Elektrowni „Kozienice” SA z dnia 12 czerwca 2008 r.

wykorzystujących jedną z czystych technologii węglowych. Zmiany te powiązane są z planowanym wycofywaniem wyeksploatowanych bloków o mocy 200 MW oraz w późniejszym etapie bloków 500 MW i zastępowanie ich nowymi jednostkami.

Przedstawiona ocena opłacalności dla tej inwestycji wykazała, że dla 35-letniego okresu ekonomicznej eksploatacji bloku 1000 MW (w cenach stałych), wartość bieżąca netto NPV (dla dyskonta 7%) wynosiła 51,5 mln zł a wewnętrzna stopa zwrotu IRR wyniosła 7,12%, co spełniało warunki założonego poziomu opłacalności.

Zarząd Spółki przyjął¹³ zawarte w protokołach¹⁴ Zespołu ds. oceny możliwości sfinansowania budowy nowego bloku energetycznego z uwzględnieniem długookresowej współpracy ze spółką ENEA SA, założenia w zakresie realizacji trzech projekcji finansowych w zakresie wykonania projekcji finansowej z uwzględnieniem:

- aktualnych ścieżek cenowych (wg (...) ¹⁵ od 2017 r.) i oszacowanie czy środki pieniężne przy udziale finansowania w 80% z kredytów obcych wystarczą na obsługę zadłużenia i spłatę rat kapitałowych do 2025 r., tj. do momentu spłaty zadłużenia z tytułu zaciągniętych kredytów na budowę bloku 11;
- ścieżki cenowej w oparciu o planowane całkowite koszty Elektrowni „Kozienice” SA, w tym koszty związane z inwestycją z uwzględnieniem przyjętej marży zysku i oszacowanie czy środki pieniężne przy finansowaniu inwestycji w nowe bloki w 80% z kredytów obcych wystarczą na obsługę zadłużenia;
- ścieżki cenowej w oparciu o planowane całkowite koszty budowy nowych bloków z uwzględnieniem zabezpieczenia środków na obsługę zadłużenia wraz z dokonaniem oceny co do możliwości uzyskania takiego poziomu cen, bez konieczności podwyższenia kapitału zakładowego.

(akta kontroli str. 2-3, 8-20, 37, 45-47, 59-64, 65-67, 71, 81, 86, 115-123)

W celu przeanalizowania możliwości zabudowy bloku na terenie Elektrowni „Kozienice” wraz z przynależnymi układami i obiektami oraz określenia wskaźników ekonomicznych nowej jednostki i wskazania najkorzystniejszego wariantu budowy bloku, Spółka zleciła¹⁶ sporządzenie Studium Wykonalności nowego bloku energetycznego o mocy około 1000 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni „Kozienice” SA. Studium sporządzone przez Biuro Studiów i Projektów Energetycznych „Energoprojekt-Warszawa” SA było kontynuacją *Analizy (prac przedinwestycyjnych) budowy nowego bloku energetycznego w Elektrowni „Kozienice” SA* wykonanego przez „Energoprojekt-Warszawa” SA we wrześniu 2007 r.

(akta kontroli str. 15, 144-146)

W opracowaniu przedstawiono sprawność netto istniejących bloków Elektrowni „Kozienice” na poziomie 36,34% przy planowanej sprawności projektowanego bloku około 44,61%. Zakładany wzrost sprawności oznaczał, że niezależnie od zastosowanych rozwiązań technicznych chroniących środowisko i ograniczających emisje, z tytułu samej sprawności na 1 MWh energii netto spalane zostanie 81,46% ($36,34/44,61 \times 100 = 81,46\%$) węgla z funkcjonujących bloków. Tym samym ilość

¹³ Uchwała Nr 1630/IV/2008 z dnia 10 marca 2008 r.

¹⁴ Protokoły z dnia 27 lutego 2008 r. i 7 marca 2008 r.

¹⁵ Wyłączono dane osobowe. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1330, ze zm. - dalej: *uodip*). Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej.

¹⁶ Uchwała Zarządu Elektrowni „Kozienice” SA z dnia 21 maja 2008 r. Nr 1913/IV/2008.

wytwarzanych odpadów paleniskowych, emisji dwutlenku węgla i innych zanieczyszczeń (jeszcze przed instalacjami redukującymi emisje) będzie o około 18,54% mniejsza w nowym bloku niż w przypadku istniejących bloków elektrowni.

Analiza innych źródeł paliwa wykazała, że budowa elektrowni dużej mocy, wykorzystującej gaz ziemny jako paliwo (elektrownia z turbiną gazową, turbina gazowa lub blok gazowo–parowy) nie jest wskazana ze względu między innymi na problemy z dywersyfikacją dostaw gazu ziemnego. Według opracowania gaz nie był odpowiednim paliwem dla bloku energetycznego o dużej mocy pracującego w podstawie obciążenia (z niewskazanymi częstymi i dynamicznymi zmianami mocy), zbyt niską maksymalną mocą bloku gazowego 500 MW, wyższą cenę energii elektrycznej wytwarzanej w blokach gazowych w porównaniu do bloków konwencjonalnych. Również budowa elektrowni z turbiną na gaz syntetyczny (IGCC¹⁷, technologia bloku gazowo-parowego ze zintegrowanym zgazowaniem paliwa lub też kompleks zgazowania pozostałości rafineryjnych) nie była wskazana, ponieważ teren niezbędny do budowy bloku z taką turbiną był kilkakrotnie większy od terenu przeznaczanego pod budowę bloku konwencjonalnego, z dodatkowym spełnianiem wymagań w zakresie odległości pomiędzy budynkami i urządzeniami ze względu na spełnianie dyrektywy urządzeń pracujących w atmosferze wybuchu ATEX (94/9/WE). Dodatkowo, czas budowy bloku z turbiną na gaz syntetyczny był dłuższy od czasu budowy bloku konwencjonalnego, awaryjność takich bloków była znacznie większa, czas osiągnięcia pełnej mocy bloku był znacznie dłuższy od osiągnięcia pełnej mocy bloku konwencjonalnego, niezbędne były duże ilości paliwa rozruchowo-awaryjnego (gaz ziemny), przy maksymalnej mocy bloków ~600 MW. Ponadto ten typ bloków, ze względów technologicznych i zmniejszenia ryzyka awarii, powinien pracować w postawie na 100% obciążenia, z możliwością tylko krótkotrwałego zejścia z poziomu mocy. W opracowaniu tym nakłady na inwestycję w nowy blok określono na poziomie 5,36 mld zł netto.

W ramach wykonanych w studium wykonalności dwóch wariantów projekcji finansowych (I wariant dla budowy Bloku 1000 MW jako wydzielonego projektu inwestycyjnego „Kozienice II” i II wariant budowy bloku w ramach Elektrowni „Kozienice”) budowy nowego bloku na parametry nadkrytyczne wykazano, że projekt był przedsięwzięciem uzasadnionym ekonomicznie i wykonalnym finansowo (wskaźnik IRR dla I wariantu wynosił [...] ¹⁸ w wyniku ujęta była produkcja z bloków już istniejących). Budowa nowych bloków uzasadniona była m.in. zobowiązaniami akcesyjnymi przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w zakresie konieczności spełnienia ostrych norm ochrony środowiska jak również koniecznością wycofania z eksploatacji wyeksploatowanych jednostek energetycznych. Projekt inwestycyjny wpisywał się w program rozwoju energetyki, a budowa nowego bloku w istniejącej lokalizacji czyniła ten blok konkurencyjnym w stosunku do budowy nowych jednostek mocy w nowej lokalizacji. Wysoki poziom mierników wskazywał, że niekorzystne zmiany podstawowych parametrów (m.in. wysokość ceny energii elektrycznej „czarnej”, wysokość ceny węgla kamiennego, wysokość kosztów ruchu i konserwacji, wartość zakupu praw do emisji CO₂) do 20% nie groziły utratą opłacalności projektu. Analizy wrażliwości podsumowano konkluzją, iż wszystkie

¹⁷Z ang. *integrated gasification combined cycle*.

¹⁸ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2018r. poz. 1330, ze zm. – dalej: uodip) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2018 r. poz. 419, ze zm. – dalej: uoznk). Wyłączenia dokonano w interesie. Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. Dalej oznaczenie: [...] - wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa.

rozpatrywane scenariusze wskazują duży margines bezpieczeństwa w realizacji i eksploatacji projektu.

(akta kontroli str. 15)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja inwestycji

2.1 Faza przygotowawcza realizacji Projektu

Opis stanu
faktycznego

W związku z planowaną budową nowego bloku energetycznego o mocy około 1000 MW na parametry nadkrytyczne wykorzystującego węgiel kamienny jako paliwo podstawowe, ENEA SA i Elektrownia „Kozienice” SA utworzyły¹⁹ 8 sierpnia 2008 r. spółkę celową pod nazwą „Kozienice II” Sp. z o.o. z siedzibą w Świerżach Górnych (udziały 70% Elektrownia „Kozienice” SA i 30% ENEA SA), której celem było przygotowanie i realizacja inwestycji na gruntach należących do Elektrowni „Kozienice” SA. Spółka „Kozienice II” Sp. z o.o. rozpoczęła i początkowo prowadziła prace związane z postępowaniem przetargowym na budowę nowego bloku energetycznego.

W trakcie realizacji przez „Kozienice II” Sp. z o.o. działań zmierzających do uzyskania pozwolenia na budowę wraz z niezbędnymi decyzjami administracyjnymi²⁰ oraz wyłonieniem wykonawcy nowego bloku zgodnie z ustawą²¹ z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*, Zarząd Spółki wystąpił²² z wnioskiem do Walnego Zgromadzenia Spółki (wniosek pozytywnie zaopiniowany²³ przez Radę Nadzorczą) dotyczącym wyrażenia zgody na podjęcie działań zmierzających do połączenia spółek „Kozienice II” Sp. z o.o. i Elektrowni „Kozienice” SA, uważając, że istnieją przesłanki natury organizacyjnej i ekonomicznej przemawiające za tym połączeniem. Przesłanki te dotyczyły między innymi posiadania przez spółkę Elektrownia „Kozienice” SA tytułu prawnego do gruntów na których ma być realizowana budowa (co jest niezbędne do uzyskania stosownych decyzji administracyjnych oraz w przypadku rozmów z bankami, dotyczących kwestii finansowania inwestycji) oraz posiadania przez tą spółkę zaplecza kadrowego o odpowiednich kwalifikacjach i doświadczeniu w zakresie realizacji projektów inwestycyjnych.

¹⁹ Utworzenie spółki celowej odbyło się po uzyskaniu wymaganych zgód korporacyjnych.

²⁰ Decyzją Nr 9/11/PŚ.Z z dnia 31 stycznia 2011 r. (ze zmianami: decyzja Nr 297/15/PŚ.Z z dnia 26 października 2015 r., decyzja Nr 42/16/PŚ.Z z 31 marca 2016 r., decyzja Nr 100/17/PZ.Z z dnia 28 listopada 2017 r.) Marszałek Województwa Mazowieckiego udzielił spółce „Kozienice II” Sp. z o.o. pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji w przemyśle energetycznym do spalania paliw o mocy nominalnej 1000 MWe.

W dniu 8 kwietnia 2011 r. Spółka uzyskała Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, a 20 czerwca 2011 r. Decyzję o warunkach zabudowy dla przedmiotowego przedsięwzięcia.

Decyzją Nr 20/11/PŚ.P z dnia 30 czerwca 2011 r. (ze zmianami decyzją Nr 1/17/PZ.E z dnia 13 września 2017 r. i decyzją Nr 46/18/PZ.E z dnia 16 listopada 2018 r.) Marszałek Województwa Mazowieckiego udzielił Spółce zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych z instalacji Nowy blok energetyczny Nr 11 o mocy 1000 MWe zlokalizowanej na terenie Elektrowni „Kozienice” (brutto 1075 MW, o mocy cieplnej 2178 MWt).

W dniu 28 września 2011 r. Spółka otrzymała decyzję nr 487/2011 wydaną przez Starostwo Powiatowe w Kozienicach zatwierdzającą projekt budowlany i decyzję udzielającą pozwolenia dla Elektrowni „Kozienice” SA na budowę bloku energetycznego nr 11 o mocy ~1000 MWe, która to decyzja stała się ostateczna w dniu 17 października 2011 r.

²¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2007 r. Nr 23, poz. 1655 ze zm., dalej: *ustawa Pzp*.

²² Wniosek i uchwała 2830/V/2010 z dnia 1 czerwca 2010 r.

²³ Uchwała Rady Nadzorczej Nr 264/V/2010 z dnia 10 czerwca 2010 r.

Inkorporacja dokonana została²⁴ dnia 30 marca 2011 r. na podstawie art. 492 §1 ust. 1 ustawy²⁵ z dnia 15 września 2000 r. *Kodeks spółek handlowych*, a działania związane z realizacją projektu inwestycyjnego przejęła spółka Elektrownia „Kozienice” SA. W dniu 25 maja 2012 r. Elektrownia „Kozienice” SA zmieniła dotychczasową nazwę na ENEA Wytwarzanie SA.

(akta kontroli str. 180-228, 1092-1101, 1712-1716)

Przedmiotem postępowania przetargowego nr 1/P/KOZ/2010 wszczętego w dniu 3 marca 2010 r. o udzielenie zamówienia publicznego²⁶ w trybie negocjacji z ogłoszeniem²⁷ na *Budowę bloku energetycznego na parametry nadkrytyczne opalanego węglem kamiennym o mocy elektrycznej netto: minimum 900 MWe, maximum 1000 MWe w „Kozienice II” Sp. z o.o.* było zaprojektowanie, dostawa, montaż, rozruch, przekazanie do eksploatacji nowego bloku energetycznego na parametry nadkrytyczne wraz z instalacjami i obiektami pomocniczymi w „Kozienice II” Sp. z o.o., spełniającego przewidywane wymagania z zakresu ochrony środowiska, realizowane w formule „pod klucz”, tj. projektowanie²⁸, dostawa, budowa, szkolenie personelu, rozruch i przekazanie do eksploatacji, serwis w okresie gwarancyjnym.

Do przygotowania i przeprowadzenia postępowania przetargowego na budowę bloku energetycznego o mocy ok. 1000 MW powołana została przez Zarząd Spółki Komisja Przetargowa, która ustaliła tryb udzielenia zamówienia, jego szacunkową kwotę oraz treść ogłoszenia o zamówieniu. Ponadto Zarząd Spółki wystąpił²⁹ do Zgromadzenia Wspólników Spółki z wnioskiem dotyczącym wyrażenia zgody na wszczęcie postępowania w trybie negocjacji z ogłoszeniem na wybór wykonawcy bloku energetycznego zgodnie z *ustawą Pzp*, uzyskując zgodę³⁰ na wszczęcie postępowania w formule „zaprojektuj i buduj” na podstawie art. 132 ust. 1 pkt 3 i art. 134 ust. 1 *ustawy Pzp* i akceptację na planowane nakłady inwestycyjne.

Ustalenia wartości zamówienia dokonała Stała Komisja Przetargowa³¹ w dniu 15 lutego 2010 r. na podstawie zaktualizowanego „Protokołu z ustalenia szacunkowej wartości zamówienia pn.: Budowa bloku energetycznego na parametry nadkrytyczne opalanego węglem kamiennym o mocy elektrycznej netto minimum 900 MWe w Kozienice II Sp. z o.o.”

W dniu 3 marca 2010 r. wszczęte zostało postępowanie, wraz z przekazaniem do opublikowania ogłoszenia o zamówieniu do Urzędu Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich (opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej 2010/S 46-068322 z 6 marca 2010 r.). Informacja o ogłoszeniu została zamieszczona w siedzibie zamawiającego³² i na stronie internetowej Spółki

²⁴ Zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawa, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (sygn. sprawy WA.XIV NS-REJ.KRS 005/072 /11/408).

²⁵ Dz.U. Nr. 94, poz. 1037, ze zm.

²⁶ Zamówienie o wartości zamówienia równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 *ustawy Pzp*.

²⁷ Na podstawie art. 134 *ustawy Pzp*. Zamawiający sektorowy. Zastosowany został tryb negocjacji z ogłoszeniem, ponieważ nie można z góry określić szczegółowych cech zamawianych usług w taki sposób, aby umożliwić wybór najkorzystniejszej oferty w trybie przetargu nieograniczonego lub przetargu ograniczonego. [248]

²⁸ Zgodnie z zapisami w SIWZ, moc bloku zostanie zoptymalizowana przez wykonawcę, biorąc pod uwagę kryterium najniższego kosztu wytwarzania energii elektrycznej, przy założonej wysokiej sprawności, dyspocyjności i niskiej awaryjności bloku.

²⁹ Uchwała Nr 116//2009 z dnia 8 grudnia 2009 r., zaopiniowana pozytywnie przez Radę Nadzorczą Spółki Uchwałą Nr 43//2010 z dnia 4 stycznia 2010 r.

³⁰ Uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki „Kozienice II” Sp. z o.o. Nr 2 z dnia 3 lutego 2010 r.

³¹ Komisja powołana przez Zarząd „Kozienice II” Sp. z o.o. oraz po połączeniu spółek, nowa Komisja powołana przez Zarząd Elektrowni „Kozienice” SA.

³² Zgodnie z informacją zawartą w *Protokole z przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie negocjacji z ogłoszeniem na „Budowę bloku energetycznego na parametry nadkrytyczne opalanego węglem kamiennym*

(www.kozienice2.com.pl, zakładka „przetargi”). Ogłoszenie o zamówieniu zostało opublikowane w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim – Gazeta Prawna z dnia 10 marca 2010 r.

W terminie składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu (14 czerwca 2010 r.), złożonych zostało dziewięć wniosków, z których wymagane od wykonawców warunki spełniało siedmiu wnioskodawców, dwóch wykonawców zostało wykluczonych. Do dalszego udziału w postępowaniu, tj. do składania ofert wstępnych zakwalifikowanych zostało siedmiu wykonawców, którym przekazano³³ zaproszenie do składania ofert wstępnych oraz wstępną specyfikację istotnych warunków zamówienia (SIWZ)³⁴ siedmiu wykonawcom.

W terminie składania ofert – do 18 marca 2011 r. – złożone zostały trzy oferty wstępne, które nie podlegały odrzuceniu, w związku z czym z oferentami tymi przeprowadzone zostały negocjacje.

W związku z dokonaną w dniu 30 marca 2011 r. inkorporacją spółki „Kozienice II” Sp. z o.o. do spółki Elektrownia „Kozienice” SA, która przejęła dalsze prowadzenie procesu przetargowego, Zarząd Elektrowni „Kozienice” SA zaakceptował³⁵ wykonane prace Komisji Przetargowej powołanej przez „Kozienice II” Sp. z o.o. i powołał nową Komisję Przetargową, która została zobowiązana do kontynuowania prowadzenia postępowania przetargowego.

W trakcie prowadzonych negocjacji z wykonawcami dokonano uzupełnienia i doprecyzowania zapisów SIWZ³⁶, która w dniu 7 grudnia 2011 r. razem z zaproszeniem do składania ofert ostatecznych przekazana została wykonawcom.

W terminie składania ofert ostatecznych (do 25 kwietnia 2012 r.) wpłynęły dwie oferty spełniające warunki udziału w postępowaniu, których treść odpowiada SIWZ. Oferty złożyły konsorcja Hitachi Power Europe GmbH wraz z Polimex-Mostostal SA na kwotę brutto 6 279 625 292,91 zł, przy gwarantowanej sprawności netto 45,59%, zwwyżce mocy powyżej mocy minimalnej netto 100 MWe i okresie realizacji 58 miesięcy oraz China National Electric Engineering Co. Ltd wraz z China Overseas Engineering Group Co. Ltd. na kwotę brutto 6 158 794 500 zł, przy gwarantowanej sprawności netto 44,70%, zwwyżce mocy powyżej mocy minimalnej netto 19 MWe i okresie realizacji 71 miesięcy.

Złożone oferty zostały zbadane i ocenione³⁷ przez Komisję przy współpracy w części formalnej z Doradcą Prawno-Handlowym zamawiającego (Energy Management & Conservation Agency SA) i w części technicznej z Doradcą Technicznym zamawiającego (Biuro Studiów, Projektów i Realizacji "ENERGOPROJEKT-KATOWICE" SA.

o mocy elektrycznej netto: minimum 900 MWe, maximum 1000 MWe w Elektrowni „Kozienice” SA” Komisji powołanej do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia z dnia 23 maja 2012 r.

³³ W dniu 27 września 2010 r.

³⁴ Na przygotowanie i badanie SIWZ w postępowaniu o udzielenie zamówienia sektorowego w trybie negocjacji z ogłoszeniem na budowę bloku 11 wydatkowano łącznie 2 277,5 tys. zł, z tego na pełnienie funkcji doradcy technicznego przy wyborze wykonawcy bloku 11 („Energoprojekt Katowice” SA, w okresie od 12 listopada 2009 r. do 31 maja 2012 r.) – [...] zł, na pełnienie funkcji doradcy prawno-handlowego przy wyborze wykonawcy bloku 11 (EM&CA, w okresie od 24 listopada 2009 r. do 3 września 2012 r.) – [...] zł, na analizę i ocenę poprawności zapisów części technicznej (Energoprojekt Warszawa” SA, 29 grudnia 2011 r.) - [...] zł, na ocenę zapisów prawnych umowy na budowę bloku 11 (Kancelaria (...) Wyłączono dane osobowe. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip*). Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osób fizycznych, 7 lutego 2012 r.) – [...] zł i (Kancelaria Weil..., 22 lutego 2012 r.) – [...] zł, na ocenę prawną postanowień dokumentacji SIWZ (CMS McKenna, 8 marca 2012 r.) – [...] zł.

³⁵ Uchwała nr 1230/VI/2011 z dnia 24 maja 2011 r.

³⁶ Zatwierdzonej przez Zarząd Spółki Uchwałą Nr 2031/VI/2011 z dnia 17 listopada 2011 r.

³⁷ Protokoły z posiedzenia Komisji z przedstawicielami Doradcy Prawno-Handlowego i Technicznego z dnia 16, 17 i 18 maja 2012 r.

W wyniku dokonanej oceny złożonych ofert na podstawie kryteriów określonych w SIWZ, Komisja stwierdziła, że oferta nr 1 uzyskała łączną liczbę punktów wynoszącą 97,716 i oferta nr 2 uzyskała łączną liczbę punktów wynoszącą 92,063, wnioskując tym samym o wybór oferty nr 1 złożonej przez konsorcjum Hitachi Power Europe GmbH wraz z Polimex-Mostostal SA jako oferty najkorzystniejszej.

Biorąc pod uwagę kryteria jakie były brane przy wyborze wykonawcy: cena ofertowa (waga 70%), gwarantowana sprawność netto bloku energetycznego (20%), zwwyżka mocy powyżej mocy minimalnej (5%) i okres realizacji bloku (5%), w dniu 28 maja 2012 r. zawiadomiono wykonawców, którzy złożyli oferty, że wybrana została oferta konsorcjum Hitachi Power Europe GmbH wraz z Polimex-Mostostal SA jako najkorzystniejsza.

W ustawowym terminie (do 8 czerwca 2012 r.) wpłynęły dwa odwołania, jedno wniesione przez Hitachi Power Europe GmbH wraz z Polimex-Mostostal SA (dotyczące zaniechania przez zamawiającego czynności odrzucenia oferty złożonej przez konsorcjum China National Electric Engineering Co. Ltd wraz z China Overseas Engineering Group Co. Ltd.) i drugie wniesione przez konsorcjum China National Electric Engineering Co. Ltd wraz z China Overseas Engineering Group Co. Ltd. (dotyczące zaniechania przez zamawiającego czynności odrzucenia oferty złożonej przez konsorcjum Hitachi Power Europe GmbH wraz z Polimex-Mostostal SA, a także m.in. zaniechaniu wyboru oferty konsorcjum China National Electric Engineering Co. Ltd wraz z China Overseas Engineering Group Co. Ltd.).

W dniu 27 lipca 2012 r. Krajowa Izba Odwoławcza oddaliła oba wniesione odwołania, tym samym umożliwiając zawarcie umowy z wybranym wykonawcą.

Na wniosek Zarządu ENEA Wytwarzanie SA z 8 sierpnia 2012 r. zaopiniowany³⁸ pozytywnie przez Radę Nadzorczą Spółki, Uchwałą Nr 1 i 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia³⁹ spółki ENEA Wytwarzanie SA z 7 września 2012 r. wyrażona została zgoda na zaciągnięcie zobowiązań oraz nabycie aktywów trwałych związanych z udzieleniem zamówienia publicznego konsorcjum Hitachi Power Europe GmbH oraz Polimex-Mostostal SA na budowę nowego bloku energetycznego za łączną kwotę netto 5 105 386 417 zł. Przyjęto założenia, że okres realizacji inwestycji nie przekroczy 58 miesięcy od dnia podpisania kontraktu, moc elektryczna bloku wyniesie netto 1000 MWe, brutto 1075 MWe. Ustalono, że będzie dążyć się do uzyskania wewnętrznej stopy zwrotu IRR dla projektu realizacji budowy bloku energetycznego o wartości [...] oraz NPV dla projektu o wartości [...] zł przy uwzględnieniu darmowych uprawnień do emisji CO₂ w latach 2017-2019 oraz średniorocznej produkcji ok. 6,9 TWh dla scenariusza Redpoint Reference Case. Przyjęto, że nakłady inwestycyjne netto (bez kosztów finansowych) w cenach bieżących w latach 2012-2017 wyniosą [...] zł (w tym nakłady na ubezpieczenie w okresie realizacji inwestycji i inżyniera kontraktu w wysokości [...] zł), nakłady inwestycyjne netto (bez kosztów finansowych) w przeliczeniu na jednostkę projektowanej mocy wyniosą [...] zł/MWe. Ponadto, Uchwałą Nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 7 września 2012 r. wyrażona została zgoda na zaciągnięcie zobowiązania z tytułu zawarcia *Umowy Programowej* dotyczącej programu emisji obligacji oraz *Umowy o gwarantowanie objęcia obligacji dotyczącej programu emisji obligacji* do kwoty 4 mld zł.

³⁸ Uchwała Nr 191/VI/2012 Rady Nadzorczej ENEA Wytwarzanie SA z dnia 3 września 2012 r.

³⁹ Akt notarialny Rep. A numer 6998/2012. Założenia dla NWZ zatwierdzone uchwałą nr 512/2012 Zarządu ENEA SA z dnia 6 września 2012 r.

W dniu 24 sierpnia 2011 r. złożony został do Starostwa Powiatowego w Koźlenicach Wniosek o pozwolenie na budowę bloku energetycznego nr 11 o mocy ~1000 MWe Elektrowni „Koźlenice” SA.

(akta kontroli str. 9-20, 37-48, 240, 247-248, 252, 351, 354-384, 388-392, 403, 413-422, 1698-1699)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.2 Etap budowy bloku energetycznego

W trakcie realizacji Kontraktu nr 1/2012/EWSA/DB na *Budowę bloku energetycznego* zawartego pomiędzy ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. a Hitachi Power Systems Europe GmbH i POLIMEX-MOSTOSTAL SA w dniu 21 września 2012 r. w cenie netto 5 105 386 417 zł (dalej: Kontrakt), 25 aneksami dokonano zmian zapisów Kontraktu. W ośmiu przypadkach zmiany dotyczyły zmniejszenia⁴⁰, w pięciu zwiększenia⁴¹ wartości Kontraktu (w sumie zwiększenie łącznie o 11 560 382,61zł, tj. 0,2% wartości Kontraktu), do ceny netto po zmianach wynoszącej 5 116 739 704,37 zł. W pozostałych przypadkach aneksy obejmowały między innymi zmianę nazwy wykonawcy (Aneks nr 4 z 20 lutego 2014 r., zmiana nazwy firmy wykonawcy na Mitsubishi Hitachi Power Systems Europe GmbH), harmonogramu realizacji czy zmiany związane z aspektami technicznymi realizowanej inwestycji.

Aneksem nr 18 z dnia 23 grudnia 2016 r. do Kontraktu dokonano uregulowania wpływu zaistnienia siły wyższej na termin realizacji Kontraktu - określony w Kontrakcie termin realizacji jako 58 miesięcy od daty zawarcia Kontraktu (czyli do 21 lipca 2017 r.) został wydłużony o cztery miesiące i 28 dni (do 19 grudnia 2017 r.). Powodem wprowadzenia zmian terminu realizacji było wystąpienie od sierpnia 2015 r. nieoczekiwanego osiadania turbozespołu, a od listopada 2015 r. procesu pionowego przemieszczania się (w górę i w dół) fundamentu turbozespołu, co skutkowało przemieszczaniem się stojaków łożyskowych przekraczając granice dopuszczalnej tolerancji zmian. Mając na uwadze ciągłość realizacji procesu inwestycji, minimalizację negatywnych skutków i konieczność wprowadzenia szeregu działań korygujących w położeniu turbozespołu w odniesieniu do powstałych nieprzewidzianych zdarzeń, po uzgodnieniach z inwestorem, dokonano zmiany harmonogramu realizacji zadań. Przeprowadzone badania⁴² w celu ustalenia czynników stanowiących przyczynę nietypowego procesu osiadania i ruchów fundamentów wykazały, że zdarzenia te spowodowane były *nieobserwowanym dotychczas w Elektrowni Koźlenice problemem cyklicznego wpływu wysokich poziomów wody w Wiśle na zmiany warunków wodnych podłoża i przemieszczania fundamentu Bloku Energetycznego* co związane było z niestandardową współpracą fundamentu z podłożem gruntowym. Wykonawca otrzymał opinię naukowo-techniczną⁴³, według której potwierdzono, że zastosowane rozwiązania odnośnie

⁴⁰ Zmniejszenia na łączną kwotę 17,4 mln zł związane były m.in. ze zmianami w systemie i procesie nawęglania bloku (np. zamiana systemu odpylania przesyków układu nawęglania na system mgłowy, zastąpienie składowiska węgla z bocznikowego na przepływowe, zabudowa dodatkowego przenośnika awaryjnego podawania węgla z placu składowego).

⁴¹ Zwiększenia na kwotę łączną 28,7 mln zł dotyczyły m.in. wprowadzenia Systemu Monitorowania Rurociągów Parowych, włączenia do systemu monitorowania drgań maszyn wirnikowych napędów wentylatorów, zmian w układzie wody surowej (np. zwiększenie wydajności ujęcia wody i pomp, zmiana rur stalowych na PE-HD), zmian w układzie pomieszczeń, oznakowania, zmiany materiału elewacji, zmiany w instalacji i przyłączeniach, połączenia kolektorów sprężonego powietrza oraz rurociągu pary pomocniczej i technologicznej bloku 11 z blokami 1-10, wykonania dodatkowych połączeń do pomiaru emisji gazów i pyłów generowanych przez blok oraz związanych z odprowadzaniem i opomiarowaniem ścieków.

⁴² Opinia z 20 listopada 2016 r. prof. (...) Wyłączono dane osobowe. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip*). Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej, opinia naukowo-techniczna prof. (...) w sprawie poprawności zastosowanych przez wykonawcę technicznych i projektowych rozwiązań w zakresie posadowienia fundamentów turbozespołu wraz z projektem palowania pod dolną płytą fundamentową. Wyłączono dane osobowe. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 *uodip*). Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie osoby fizycznej

⁴³ Opinia z 20 grudnia 2016 r. Instytutu Techniki Budowlanej, Zakład Konstrukcji Budowlanych i Geotechniki w zakresie geotechnicznych warunków posadowienia turbozespołu bloku energetycznego 1075 MW.

formy i kształtu fundamentu turbozespołu są właściwe, posadowienie fundamentów na palach należy uznać za prawidłowe technicznie, nie zostały stwierdzone uchybienia w zakresie monitoringu pomieszczeń fundamentu turbozespołu, a osiadanie fundamentu było prawdopodobnie związane ze zmianą warunków wodnych z uwagi na prowadzone prace odwodnieniowe i dodatkowy wpływ Wisły, co mogło doprowadzić do dogęszczenia utworów piaszczystych – co nie było możliwe do przewidzenia.

W związku z zaistnieniem wyżej wymienionych nieprzewidzianych zdarzeń skutkujących między innymi zmianą sekwencji montażu turbozespołu oraz rurociągów łączących (w celu zapewnienia nieprzerwalnej realizacji inwestycji ujętej w Szczegółowym Harmonogramie Realizacji Kontraktu), wprowadzone zostały działania korygujące położenie turbozespołu. W konsekwencji czego betonową podławkę turbiny wykonano w terminie późniejszym niż pierwotnie zakładano (8,5 miesiąca później niż w terminie wynikającym z sekwencji montażu turbozespołu). Zgodnie z ustaleniami wykonawcy i zamawiającego, potwierdzonych powyższymi opiniami i analizami, przedmiotowe zjawisko stanowiło zdarzenie zewnętrzne, poza kontrolą stron i przez nich niezawinione, którego nie można było zapobiec ani uniknąć, powstało po zawarciu Kontraktu i uniemożliwiło terminową realizację zobowiązań kontraktowych. Zgodnie z zapisami Art. XVII Kontraktu stanowiło to siłę wyższą i stanowiło przesłankę do prolongaty warunków i terminów realizacji zobowiązań kontraktowych o czas niezbędny z powodu trwania i usuwania skutków siły wyższej oraz czas niezbędny do podjęcia prac na nowo. W celu urealnienia poszczególnych terminów związanych z realizacją Kontraktu (zarówno w harmonogramie realizacji jak i harmonogramie rzeczowo-finansowym) aneksem nr 18 dokonano zmiany terminu realizacji kontraktu, bez zmiany ceny Kontraktu, określając nowy termin na dzień 19 grudnia 2017 r.

(akta kontroli str.1712-1716, 2307-2357)

W dniu 19 grudnia 2017 r. pomiędzy zamawiającym a wykonawcą podpisany został Protokół Przyjęcia Bloku do Eksploatacji, zgodnie z zapisami Artykułu XI pkt 11.5.1 Kontraktu. W Protokole zawarto zapis, że wykonawca zobowiązany jest w terminie do 30 czerwca 2018 r. do usunięcia wad (nie wpływających na eksploatację bloku i jego bezpieczeństwo) zidentyfikowanych w Załączniku nr 10 do Aneksu nr 25 do Kontraktu, w protokołach Branżowych Zespołów Odbiorowych oraz Liście Usterek.

W celu wyprowadzenia mocy z bloku 11 zrealizowane zostało przez PSE SA przyłączenie⁴⁴ ENEA Wytwarzanie do linii Siedlce – pierwsza synchronizacja z siecią, załączenie generatora do pracy synchronicznej z KSE, odbyło się 1 września 2017 r. W dniu 11 stycznia 2018 r. ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. uzyskała koncesję od Urzędu Regulacji Energetyki na sprzedaż energii elektrycznej z bloku 11.

Decyzją Nr 96 z dnia 15 grudnia 2017 r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego (PINB) w Kozienicach udzielił pozwolenia na użytkowanie bloku energetycznego nr 11 pomimo niewykonania części robót wykończeniowych lub innych robót budowlanych dla których termin wykonania określono do dnia 30 czerwca 2018 r. Podczas oględzin przeprowadzonych przez inspektorów PINB w dniu 27 czerwca 2018 r. *Protokołem z oględzin* (PINB.7353.251.2017) stwierdzono, że ww. roboty zostały wykonane. Ze strony Spółki potwierdzeniem wykonania niezrealizowanej części robót wykończeniowych i napraw wad i usterek wskazanych w postanowieniach Protokołu Odbioru Końcowego z dnia 19 grudnia

⁴⁴ Na podstawie Umowy Nr RS/Kozienice/2008/Blok11 o przyłączenie do sieci przesyłowej bloku 11 w Elektrowni Kozienice zawartej w dniu 23 grudnia 2008 r. pomiędzy Elektrownią Kozienice SA a PSE-Operator SA, ze zmianami wprowadzonymi aneksem nr 1 z dnia 31 maja 2016 r. zawartym pomiędzy ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. a PSE SA.

2017 r. były sporządzone przez Komisje Branżowych Zespołów Odbiorowych *Protokoły odbioru usuniętych usterek PAC*.

Zgodnie z zapisami Kontraktu (Artykuł XIII Gwarancje Wykonawcy), wykonawca zobowiązany był do świadczenia usług gwarancyjnych⁴⁵ w okresie 36 miesięcy od daty przyjęcia bloku 11 do eksploatacji (wydłużony do pięciu lat okres gwarancyjny obejmuje elementy konstrukcyjno-budowlane bloku, między innymi konstrukcje budowlane i ich zabezpieczenia antykorozyjne i ognioodporne, izolacje termiczne i akustyczne, pokrycia dachowe).

(akta kontroli str. 945-947, 1712-1716, 1779-1781, 2307-2357)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.3 Nadzór nad realizacją inwestycji

Nadzór nad realizacją i wykonaniem inwestycji realizowany był zarówno przez Spółkę jak i przez podmiot zewnętrzny, któremu zlecono pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu.

Jedną z form nadzoru i kontroli były sporządzane przez Dyrektora ds. Budowy Bloku, akceptowane przez Zarząd Spółki i przekazywane Radzie Nadzorczej Spółki okresowe *Informacje o stanie realizacji Projektu „Budowa bloku energetycznego opalanego węglem kamiennym na parametry nadkrytyczne o mocy elektrycznej 1075 MWe brutto”* (informacje z dnia 29 sierpnia 2011 r., 7 października 2011 r. i 4 kwietnia 2012 r., w kolejnych latach po cztery informacje, w 2017 r. pięć i 2018 r. dwie) zawierające takie dane jak: parametry bloku 11, harmonogramy realizacji projektu (szczegółowy, rzeczowy, finansowy), etapy realizowanych prac i wykonanych zadań, planowane i dokonane płatności w związku z realizowanym kontraktem, stopień zaawansowania projektu, etapy realizacji na podstawie harmonogramu rzeczowo-finansowego, uzgodnienia z posiedzeń komitetu sterującego, informacje na temat istotnych wydarzeń jakie miały miejsce w raportowanym okresie czy informacje na temat zidentyfikowanych ryzyk związanych z projektem.

(akta kontroli str. 963-1068, 1092-1101, 1505, 1698-1699, 1712-1716, 1779-1781, 2295-2306)

Od 6 września 2016 r. odbywały się cotygodniowe spotkania przedstawicieli zarządów zamawiającego i wykonawcy w celu monitoringu i omawiania kluczowych aspektów i bieżącej realizacji projektu. Ze spotkań tych nie sporządzano pisemnych informacji czy notatek.

(akta kontroli str. 1128-1504)

Przedmiotem umowy⁴⁶ nr DZP-JL-2103-1/12 zawartej w dniu 30 sierpnia 2013 r. pomiędzy ENEA Wytwarzanie SA a ILF Consulting Engineers Polska Sp. z o.o. było świadczenie kompleksowych usług polegających na pełnieniu w imieniu i na rzecz zamawiającego funkcji Inżyniera Kontraktu⁴⁷ przy realizacji budowy nowego bloku energetycznego, w tym doradzania zamawiającemu przy podejmowaniu decyzji

⁴⁵ Dodatkowo, aneksem nr 1 z dnia 28 marca 2013 r. dokonano wydłużenia czasu gwarancji z trzech do sześciu lat na 60 calowe tytanowe łopatkę zamontowane na ostatnich stopniach niskoprężnej części turbiny.

⁴⁶ Umowa zmieniona aneksem nr 1 z 30 marca 2013 r. (zmiana okresu świadczenia usług na 50 miesięcy i 20 dni i kwoty na [...] zł netto), aneksem nr 2 z 6 czerwca 2017 r. (określający dodatkowe prace w związku ze zmianami w kontrakcie wykonanymi aneksem nr 18, na kwotę netto [...] zł) i aneksem nr 3 z 21 marca 2018 r. (określający termin wykonania prac do 30 września 2018 r. i wynagrodzenie w kwocie brutto [...] zł, netto [...] zł).

⁴⁷ Obowiązek ustanowienia inspektora nadzoru inwestorskiego wynika z rozporządzenie ministra infrastruktury z dnia 19 listopada 2001 r. w sprawie rodzajów obiektów budowlanych, przy których realizacji jest wymagane ustanowienie inspektora nadzoru inwestorskiego (Dz.U. Nr 138, poz. 1554).

organizacyjnych, technicznych i ekonomicznych związanych z inwestycją oraz przygotowania organizacyjnego inwestycji, prowadzenie kontroli i nadzoru nad budową bloku i jego uruchomieniem, dokonywania odbiorów w trakcie budowy bloku, nadzoru nad usuwaniem wad podczas budowy bloku. Umowa zawarta była na okres równy okresowi budowy bloku przedłużony o cztery miesiące (tj. 62 miesiące), z ustalonym wynagrodzeniem umownym za wykonanie przez Inżyniera Kontraktu usług objętych umową określonym w wysokości brutto [...] netto miesięcznie.

Z usług wykonywanych w danym miesiącu Inżynier Kontraktu przedkładał protokoły odbioru częściowego oraz protokoły odbiorów końcowych ze zrealizowanych usług.

W celu zapewnienia profesjonalnego nadzoru nad usuwaniem przez wykonawcę wad i usterek do usunięcia (Lista Raportów Niezgodności – NCR – ang. non-conformance reports), a także wskazanych innych obowiązków do wykonania przez wykonawcę, które zostały wyszczególnione w podpisanym w dniu 19 grudnia 2017 r. *Protokole Przyjęcia Bloku do Eksploatacji* oraz w związku z koniecznością obecności wykwalifikowanego personelu Inżyniera Kontraktu w pierwszych miesiącach eksploatacji nowego bloku, termin realizacji usług przez Inżyniera Kontraktu został określony do dnia 30 września 2018 r. Potwierdzeniem wypełnienia zobowiązań⁴⁸ Inżyniera Kontraktu był *Protokół Odbioru Końcowego Usług Inżyniera Kontraktu* z dnia 30 października 2018 r. podpisany i zaakceptowany przez strony umowy⁴⁹ wraz z protokołami zdawczo-odbiorczymi zawierającymi protokoły odbiorów inwestorskich.

(akta kontroli str. 963-1068, 1505, 1698-1699, 1779-1781)

Kontrola gwarancyjna prawidłowości funkcjonowania bloku 11, zasady powiadamiania o wadach gwarancyjnych i odbioru usuniętych wad oraz dokonywanie ich rejestracji, kontroli statusu oraz sporządzenie protokołu z jej usunięcia, prowadzona była na podstawie art. XIII Kontraktu (Gwarancje Wykonawcy). Zgodnie z przyjętą w tym artykule procedurą serwisowo-gwarancyjną wykonawca jest informowany o zidentyfikowanej wadzie gwarancyjnej, równocześnie z ujęciem tej informacji w wewnętrznym systemie IFS (ENEA).

W nawiązaniu do postanowień Kontraktu (art. X oraz załącznik A13 Procedury odbiorowe) Zarząd ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. powołał⁵⁰ z dniem 20 listopada 2017 r. Komisję Odbiorową⁵¹ oraz 11 Branżowych Zespołów Odbiorowych⁵².

Po przeprowadzeniu kontroli przedmiotu odbioru Branżowe Zespoły Odbiorowe w *protokołach odbioru częściowego* przedstawiły dokonane oceny prawidłowości, rzetelności i kompletności wykonania oraz gotowości do samodzielnego wytwarzania energii elektrycznej zespołu urządzeń, instalacji, budynków i budowli tworzących funkcjonalną całość, zrealizowanych w ramach Kontraktu i ich zgodności z wymaganiami Kontraktu i obowiązującymi w Polsce (na dzień podpisania Protokołu Przejęcia Bloku do Eksploatacji) przepisami prawa i normami

⁴⁸ Zgodnie z art. 10 Umowy nr DZP-JL-2103-1/12.

⁴⁹ Po stronie zamawiającego protokół został podpisany przez Dyrektora Pionu Inżyniera Gwarancyjnego Bloku 11.

⁵⁰ Zarządzenie Zarządu ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. Nr 73/2017 z dnia 17 listopada 2017 r.

⁵¹ Do zadań Komisji należy w szczególności przeprowadzenie w oparciu o protokoły odbiorów częściowych przeprowadzonych przez Branżowe Zespoły Odbiorowe dla poszczególnych branż, odbioru końcowego zespołu urządzeń, instalacji, budynków i budowli tworzących funkcjonalną całość, zrealizowanych w ramach Kontraktu, obejmujących ocenę prawidłowości, rzetelności i kompletności wykonania oraz gotowości do samodzielnego wytwarzania energii elektrycznej ich zgodności z wymaganiami Kontraktu i obowiązującymi w Polsce (na dzień podpisania Protokołu Przejęcia Bloku do Eksploatacji) przepisami prawa i normami technicznymi.

⁵² Do zadań Zespołów należy w szczególności ocena prawidłowości, rzetelności i kompletności wykonania oraz gotowości do samodzielnego wytwarzania energii elektrycznej zespołu urządzeń, instalacji, budynków i budowli tworzących funkcjonalną całość, zrealizowanych w ramach Kontraktu i ich zgodności z wymaganiami Kontraktu i obowiązującymi w Polsce (na dzień podpisania Protokołu Przejęcia Bloku do Eksploatacji) przepisami prawa i normami technicznymi.

technicznymi. Zespoły rekomendowały odbiór przedmiotu wraz ze wskazaniem Listy Usterek, która stanowiła załącznik do Protokołu.

W dniu 19 grudnia 2017 r. Komisja Odbiorowa podpisując Protokół Końcowy Nr 1/2017, w oparciu o protokoły odbiorów częściowych przeprowadzanych przez Branżowe Zespoły Odbiorcze dla poszczególnych branż⁵³, wniosła o wystawienie przez ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. *Protokołu Przyjęcia Bloku do Eksploatacji* (w rozumieniu Kontraktu) i zobowiązanie wykonawcy do usunięcia wad i usterek wskazanych w protokołach odbiorów częściowych, które miały zostać usunięte.

Umową⁵⁴ z 1 sierpnia 2018 r. ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. powierzyła firmie Zakłady Pomiarowo-Badawcze Energetyki „Energopomiar” Sp. z o.o. wykonanie *Pomiarów gwarancyjnych i eksploatacyjnych bloku 11*. Sporządzone w grudniu 2018 r. i przekazane Spółce w styczniu 2019 r. *Sprawozdanie z pomiarów gwarantowanych parametrów technicznych bloku nr 11 o mocy brutto 1075 MWe Zainstalowanego w ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. Elektrownia Kozienice. Ocena dotrzymania gwarancji – Podsumowanie* (nr ewid. 234/ZC/2018) w odniesieniu do podstawowych parametrów technicznych, w zakresie mocy znamionowej bloku i emisji zanieczyszczeń, została dotrzymana.

Informacje o wynikach bloku 11 przesyłane są kwartalnie przez Wydział DCF ENEA Wytwarzanie do Departamentu Controllingu ENEA SA (wynik bez uwzględnienia kosztów i wyniku na sprzedaży energii bilansującej w ramach koncesji wytwarzanie).

(akta kontroli str. 1687-1689, 1698-1700, 1779-1781, 2307-2357)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.4 Finansowanie inwestycji

Zgodnie z ustaleniami⁵⁵ dokonanymi pomiędzy Zarządami spółek ENEA SA i Elektrownia „Kozienice” SA oraz jak wyjaśniła⁵⁶ Spółka, podmiotem odpowiedzialnym za pozyskanie finansowania projektu budowy nowego bloku ustanowiona została ENEA SA⁵⁷, a na Elektrownię „Kozienice” SA nałożono obowiązek ponoszenia kosztów bieżących związanych z realizacją inwestycji.

W listopadzie 2009 r. ENEA SA podjęła działania⁵⁸ związane z pozyskaniem najkorzystniejszej struktury finansowania projektu inwestycyjnego.

Wstępne warunki pozyskania od ENEA SA kapitału na przedmiotową inwestycję (w formie udzielenia pożyczki lub emisji obligacji) zostały określone⁵⁹ przez ENEA

⁵³ Zespoły do spraw: kotła i kotłowni pomocniczej; maszynowni i układów wody chłodzącej; elektrycznych; automatyki obiektowej; rozproszone systemy sterowania DCS; teletechniki, informatyki i p.poż.; instalacji odsiarczania spalin IOS, odpopielania i odżużlania; nawęglania, obiektów kolejowych i gospodarki olejowej; gospodarki wodno-ściekowej; urządzeń transportu bliskiego, dalekiego, suwnic i urządzeń do wykonywania remontów; budowlanych i infrastruktury.

⁵⁴ Umowa nr U/KZP-PT.2113.9.2018/NI zmieniona Aneksem nr 1 – UK/2018/2C-CT/0157 z dnia 13 listopada 2018 r.

⁵⁵ Notatka służbowa ze spotkania Zarządów Spółek z dnia 9 maja 2011 r.

⁵⁶ Protokół przekazania dokumentacji z dnia 14 września 2018 r.

⁵⁷ W uchwale nr 737/2011 Zarządu ENEA SA z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie przedstawienia Radzie Nadzorczej ENEA SA informacji z dnia 1 grudnia 2011 r. na temat przebiegu budowy inwestycji budowy bloku przez Spółkę Elektrownia „Kozienice” SA przedstawiona została informacja w sprawie pozyskania finansowania na powyższą inwestycję. Na podstawie decyzji kierunkowej Zarządu ENEA SA, środki pieniężne będą pozyskiwane na poziomie ENEA SA, a następnie dystrybuowane do Elektrowni „Kozienice” SA (za pomocą emisji obligacji wewnątrz korporacyjnych). W pierwszym etapie zakładane jest finansowanie inwestycji ze zgromadzonych nadwyżek finansowych, a następnie płynne przejście w kredytowanie, w postaci emisji obligacji kierowanych do banków krajowych.

⁵⁸ Uchwała nr 819/2009 Zarządu ENEA SA z dnia 13 listopada 2009 r. w sprawie przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia na „Doradztwo w przeprowadzeniu postępowania na wybór podmiotu finansującego projekty rozwojowe ENEA SA, skutkująca zawarciem umowy z dnia 6 lipca 2010 r. z kancelarią prawną, Współpraca i przyjęcie opinii kancelarii prawnej było elementami późniejszej zgody na wykonanie projektu budowlanego bloku energetycznego i sposobu prowadzenia przez Spółkę inwestycji.

⁵⁹ Pismo ENEA SA do Zarządu Elektrowni „Kozienice” SA z dnia 19 stycznia 2011 r., znak DK/KN/NW2/ML/2011/52.

SA jako oprocentowanie WIBOR 3M + marża [...] punkty procentowe, wraz z zabezpieczeniem finansowania w formie weksla in blanco wraz z deklaracją wekslową lub inną formą prawnego zabezpieczenia do uzgodnienia pomiędzy stronami.

Ujęcie realizacji projektu inwestycyjnego nr I9011N0011 w *Planie rzeczowo-finansowym Elektrowni „Kozienice” SA na 2012 r.* oraz w *Planie nakładów inwestycyjnych ENEA Wytwarzanie* na poszczególne lata (2013-2017), a także w *Trzyletnim kroczącym Planie rzeczowo-finansowym nakładów inwestycyjnych Elektrowni „Kozienice” SA (ENEA Wytwarzanie SA)*, zapewniło finansowanie zadań w ramach wkładu własnego. Dostępne w ramach wkładu własnego środki ENEA Wytwarzanie pozwoliły m.in. na sfinansowanie robót przygotowawczych związanych z budową bloku 11 (np. wykonanie przyłączy do placu budowy, aktualizację projektu budowlanego i modelu finansowego oraz prac związanych z pozyskaniem środków finansowych na budowę bloku nr 11).

W związku z przeprowadzonym przez ENEA Wytwarzanie SA postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego na budowę nowego bloku energetycznego oraz wiążącym się z tym zapewnieniem finansowania, Zarząd ENEA SA (jako jedyny akcjonariusz) poinformował⁶⁰ Spółkę o wsparciu realizacji jej planów inwestycyjnych związanych z budową bloku 11 i innych wydatków w obszarze wytwarzania, których pokrycie możliwe będzie ze środków pozyskanych w ramach emisji obligacji wewnątrzgrupowych na warunkach rynkowych, w terminach określonych w harmonogramie, po uzyskaniu odpowiednich zgód korporacyjnych.

(akta kontroli str. 1698-1699, 1891-2215, 2295-2306)

W dniu 8 września 2012 r. pomiędzy ENEA Wytwarzanie SA jako emitentem, ENEA SA jako gwarantem i BRE Bank SA jako agentem emisji, agentem do spraw płatności i depozytariuszem podpisana została *Umowa programowa dotycząca programu emisji obligacji do kwoty 4 mld zł*⁶¹. Na ustanowienie programu emisji obligacji i ich oferty gwarantowi ENEA Wytwarzanie SA uzyskała niezbędną⁶² zgodę korporacyjną.

W *Umowie o gwarantowanie objęcia obligacji* z dnia 8 września 2012 r. zawartej pomiędzy ENEA Wytwarzanie SA jako emitentem i ENEA SA jako gwarantem, gwarant zobowiązał się do objęcia wszystkich wyemitowanych w ramach podpisanej Umowy programowej obligacji do kwoty 4 mld zł.

Emitent miał przeznaczyć środki z emisji obligacji zgodnie z określonym celem emisji, na finansowanie budowy bloku energetycznego oraz innych potrzeb inwestycyjnych zaakceptowanych przez gwaranta. W umowie określone zostały daty emisji obligacji pięcioletnich: 2013 r. (trzy emisje), 2014 r. (dwie emisje) i 2015 r. (dwie emisje) – do kwoty 455 mln zł oraz daty emisji obligacji sześcioletnich: 2012 r., 2013 r., 2014 r. i 2015 r. – po dwie emisje rocznie, do kwoty łącznej 3 545 mln zł.

Opłaty ponoszone przez emitenta obligacji na rzecz gwaranta to: opłata aranżacyjna za organizację Programu emisji obligacji – [...] zł, prowizja od zaangażowania w wysokości [...] rocznie wartości niewyemitowanych obligacji przypadających w danym okresie, opłata dokumentacyjna w wysokości [...] zł.

⁶⁰ Pismo z dnia 6 września 2012 r., znak: ENEA/Z-MO: 74/2012, stanowiące załącznik do uchwały nr 513/2012 Zarządu ENEA SA z dnia 7 września 2012 r.

⁶¹ Umowa zmieniona i ujednoliconą Anekssem nr 1 z 25 marca 2014 r. i Anekssem nr 2 z 21 stycznia 2015 r. w którym zmieniona została nazwa spółki, kwota Programu i łączna wartość wyemitowanych obligacji do 3 mld zł oraz Anekssem nr 3 z 18 września 2015 r. w którym w Załączniku 1 zawarto zmienioną i ujednoliconą *Umowę programową* dotyczącą programu emisji obligacji do kwoty 3 mld zł.

⁶² Uchwała Nr 3180/VI/2012 Zarządu ENEA Wytwarzanie SA z 3 września 2012 r., Uchwała Nr 192/VI/2012 Rady Nadzorczej ENEA Wytwarzanie SA z 3 września 2012 r. i Uchwała Nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ENEA Wytwarzanie SA z 7 września 2012 r.

W dniu 17 września 2014 r. pomiędzy ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. jako emitentem, ENEA SA jako gwarantem i PKO BP SA jako agentem emisji, agentem płatniczym i depozytariuszem, podpisana została *Wykonawcza umowa programu emisji obligacji* na kwotę 740 mln zł⁶³.

W dniu 17 lutego 2015 r. pomiędzy ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. jako emitentem, ENEA SA jako gwarantem i PKO BP SA jako agentem emisji, agentem płatniczym i depozytariuszem, podpisana została *Wykonawcza umowa programu emisji obligacji* na kwotę 760 mln zł⁶⁴.

Zgodnie z przedstawionym⁶⁵ przez Spółkę rozliczeniem zrealizowanego programu emisji obligacji dla spółki ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., w 2014 r. wykonane zostało łącznie pięć emisji na kwotę 1 210 mln zł (cztery emisje przeprowadzone przez mBank SA jako agenta emisji na kwotę łączną 860 mln zł i jedna PKO BP SA na kwotę 350 mln zł), w 2015 r. pięć emisji na kwotę 1 341 mln zł (jedna emisja mBank SA na kwotę 341 mln zł i cztery PKO BP SA na kwotę 1 000 mln zł), w 2016 r. trzy emisje na kwotę 750 mln zł (mBank SA) i w 2017 r. dwie emisje na kwotę 699 mln zł (mBank SA), co daje łączną kwotę w wysokości 4 mld zł.

(akta kontroli str. 14, 1698-1699, 1779-1781, 1893, 1905-2109)

W celu okresowej weryfikacji analiz opłacalności projektu inwestycyjnego w oparciu o przyjęte założenia, przy uwzględnieniu aktualnych ścieżek cenowych, z uwzględnieniem zaistnienia przesłanek oraz zasadności przeprowadzania weryfikacji opłacalności przedmiotowego projektu inwestycyjnego, Zarząd ENEA Wytwarzanie SA powołał⁶⁶ *Zespół do weryfikacji analiz opłacalności projektu inwestycyjnego Nr I9011N0011 „Budowa bloku energetycznego nr 11”*, który zobowiązany był do składania kwartalnych *Raportów prezentujących wyniki analizy opłacalności Projektu*, zawierających dane z przeprowadzonej weryfikacji.

W pierwszym Raporcie sporządzonym 31 marca 2013 r. analiza przygotowana została z wykorzystaniem modelu finansowego z grudnia 2012 r., na podstawie Księgi Założeń oraz wybranych założeń cenowych i makroekonomicznych z przyjętych w Spółce Planów finansowych na lata 2013-2015. Zestawione wyniki opłacalności projektu bazowały na ścieżkach cen energii elektrycznej, węgla i uprawnień do emisji CO₂, między innymi ścieżki cenowe Redpoint⁶⁷: scenariusze Reference Case (1), Oli Sixty (2) oraz Oil Eighty (3) z grudnia 2012 r. i ścieżki cenowe Elektrowni „Kozienice” SA (4) z Planów finansowych. Dla realizacji budowy nowego bloku energetycznego o mocy elektrycznej zainstalowanej 1075 MW przyjęta została struktura finansowania: [...] % kapitał własny i [...] % obligacje (ENEA Wytwarzanie jako emitent, ENEA SA jako gwarant emisji oraz bank jako agent emisji, agent ds. płatności i depozytariusz), okres realizacji projektu 58 miesięcy, darmowy przydział praw do emisji CO₂ wg decyzji KE z 13 lipca 2012 r. Według powyższych ścieżek cenowych: (1), (2), (3) i (4) wewnętrzna stopa zwrotu dla scenariusza (IRR) do wartości NPV w mld zł dla projektu przy stopie dyskontowej na poziomie [...]. Sporządzone w sierpniu 2012 r., na podstawie ścieżek cenowych Redpoint z 2011 r., analizy przy stopie dyskontowej na poziomie [...].

⁶³ Umowa zmieniona Anekssem nr 1 z 31 lipca 2015 r.

⁶⁴ Umowa zmieniona Anekssem nr 1 z 3 czerwca 2015 r., w którym zwiększono wartość Programu emisji obligacji do kwoty 1 mld zł.

⁶⁵ Protokół przekazania dokumentacji z dnia 10 stycznia 2019 r.

⁶⁶ Uchwała Nr 3799/VI/2013 z dnia 20 lutego 2013 r., Polecenie służbowe nr 7/13 z dnia 13 marca 2013 r. z Anekssem nr 1/13 z dnia 19 marca 2013 r. Zespół został rozwiązany z dniem 1 stycznia 2016 r. na mocy zarządzenia nr 72/2015 z Zarządu ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. z dnia 17 czerwca 2015 r. w sprawie dokumentacji organizacyjnej.

⁶⁷ Redpoint Energy Limited, Scenariusze rozwoju polskiego rynku energii, grudzień 2012.

W Raporcie Nr 6 z dnia 3 marca 2015 r. przy przyjętej stopie dyskontowej (WACC - Weighted Average Cost of Capital, średni ważony koszt kapitału) równej 7,28%, ścieżki cenowe dla ww. scenariuszy wynosiły: [...].

(akta kontroli str. 1128-1504, 1779-1781)

W związku z realizacją budowy nowego bloku, całkowite poniesione nakłady na projekt, tj. Kontrakt, ubezpieczenie inwestycji, nadzór Inżyniera Kontraktu, nadzór przyrodniczy, koszty finansowe, media i surowce na rozruch, delegacje i płace, wyniosły netto narastająco, według stanu na dzień 19 grudnia 2017 r. (oddania bloku energetycznego do eksploatacji) 5 711 712 tys. zł. Jest to mniej o 32 862 tys. zł (0,58%) od planowanych nakładów całkowitych ujętych na Liście inwestycji strategicznych zatwierdzonych przez Komitet Sterujący⁶⁸ w wysokości 5 744 574 tys. zł.

(akta kontroli str. 1128-1504, 1712-1716, 1779-1781)

Budowany w latach 2012-2017 blok energetyczny 11, z turbiną upustowo-kondensacyjną o mocy osiągalnej 1075 MW, kotłem Bensona, parowym, przepływowym, wieżowym, z zamkniętym układem chłodzenia, ma żywotność określoną na 40 lat. Średnioroczna sprawność za 2018 r. wyniosła [...] % (brutto/netto). W kolejnych kwartałach 2018 r. wyprodukowana została energia elektryczna w ilości [...] GWh, [...] GWh, [...] GWh i [...] GWh.

Zawarte zarówno w SIWZ (pkt 3.3 Tablica 3.3.1 Gwarantowane Parametry Techniczne Grupy A) jak i w Kontrakcie (Załącznik 2 Część Techniczna, Część A Załącznik 6 Gwarancje) wartość emisji zanieczyszczeń w spalinach (w założonych warunkach umownych, tj. spaliny suche, przeliczone na 6% O₂, tlenki azotu NO_x przeliczone na NO₂) określały między innymi stężenie SO₂ i NO_x na poziomie ≤100 mg/Nm³, stężenie pyłu w spalinach ≤10 mg/Nm³ i stężenie amoniaku - NH₃ w spalinach za instalacją SCR (Instalacja katalitycznego odazotowania spalin) ≤2 ppm.

Zgodnie z zapisami aktualnie obowiązującego pozwolenia zintegrowanego⁶⁹ dla bloku 11, dopuszczalna emisja substancji dla instalacji spalania paliw (blok 11) określona została na poziomie: 150 mg/m³_u (metry sześciennie gazów odlotowych odniesione do warunków umownych: temperatura 273K, ciśnienie 101,3 kPa i gazu suchego – zawartość pary wodnej nie większa niż 5 g/kg gazów odlotowych) dla SO₂ i NO_x (w przeliczeniu na NO₂), 10 mg/m³ dla pyłów i 5 mg/m³ dla NH₃.

W 2021 r. obowiązywać będą nowe, bardziej restrykcyjne poziomy norm dopuszczalnych wielkości emitowanych zanieczyszczeń, zgodnie z przyjętymi tzw. konkluzjami BAT (kBAT)⁷⁰ dla dużych obiektów energetycznego spalania (LCP). Wynikające z konkluzji BAT średnioroczne standardy dla bloku 11 określone zostały na poziomie: NO_x ≤150 mg/Nm³, SO₂ ≤130 mg/Nm³, pył ≤8 mg/Nm³.

Wstępne średnie stężenia emitowanych zanieczyszczeń (według stanu na koniec IV kwartału 2018 r.) w ramach instalacji spalania paliw (blok 11) wynosiły: dla NO_x 125 mg/Nm³, dla SO₂ 98 mg/Nm³, dla pyłu 6 mg/Nm³ i dla NH₃ 0,2 ppm.

Ostateczne osiągalne parametry emisji związanych z funkcjonowaniem bloku 11 dostępne będą po zakończeniu pomiarów gwarancyjnych.

Wielkość emisji bloku 11 średniorocznie w 2018 r. wyniosła dla NO_x 1999,819 Mg, dla SO₂ 1335,290 Mg, dla pyłu 105,516 Mg i dla CO₂ 4 348 838,240 Mg.

⁶⁸ Komitet Sterujący utworzony na spotkaniu Zarządów spółek inwestora i wykonawcy w dniu 29 października 2012 r.

⁶⁹ Decyzja Marszałka Województwa Mazowieckiego Nr 9/11/PŚ.Z z dnia 31 stycznia 2011 r. ze zmianami.

⁷⁰ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/1442 z dnia 31 lipca 2017 r. ustanawiająca konkluzje BAT w odniesieniu do dużych obiektów energetycznego spalania LCP zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (2010/75/UE: L 212 z dnia 17 sierpnia 2017 r.).

Wskaźnik emisji dla bloku 11 (w nawiasie: dla bloków 1-10) określony został dla NO_x na poziomie 342,48 g/MWh (677,06), dla SO₂ 228,68 g/MWh (659,11), dla pyłu 18,07 g/MWh (21,85) i dla CO₂ 745,00 kg/MWh (862,00), co stanowi odpowiednio 82,7%, 34,7%, 50,6% i 86,4% wartości wskaźnika emisji dla bloków 1-10.

(akta kontroli str. 21-22, 1712-1716, 1747-1750, 2275-2277, 2302-2305, 2310-2357)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, wobec braku stwierdzonych w jej wyniku nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 31 stycznia 2019 r.

Kontroler
Adam Kazimierczuk
Gł. specjalista kp.

/-/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora
Sławomir Grzelak

/-/

.....
podpis